

TANKAR OM MIM i juni 2024

Skrivet av Anne Jonsson

Kort om mig

Jag heter Anne Jonsson och jag arbetar som regissör, koreograf, lärare samt som konstnärlig ledare på Teater Tre i Stockholm. Jag utbildade mig till mime vid Ecole de mime corporel dramatique i London England för Corinne Soum och Steven Wasson, har en masterexamen i regi och dramaturgi för rörelsebaserad scenkonst från SKH i Stockholm och har tränat Viewpoints och Suzuki för Anne Bogart och SITI company i NY, USA. Mina arbeten har visats på bland annat Teater Tre, Backa Teater, Regionteater Väst, Unga Klara, Masthuggsteatern och Zebradans och jag har arbetat med scenkonst för barn och unga i ca femton år.

Inledning

Jag utbildade mig till mime för att det var det finaste jag kunde tänka mig att göra.

Arbetet med rörelsebaserad scenkonst är oändligt, det finns inget slut. Jag kan utan tvekan säga att det har varit och är mitt största intresse i livet. Det enda som någonsin har konkurrerat med det intresset är en nyfikenhet på grupper och arbetens organisering. I mitt huvud är dessa två områden besläktade och mime har erbjudit mig ett raster att se genom, inom båda dessa riktningar. Större delen av mitt yrkesverksamma liv har jag spenderat med att stöka och böka, fundera, älska och bråka med olika former av rörelsebaserad konst.

Jag har börjat umgås med tanken på att mitt liv inte är oändligt och att det jag gör nu är det som spelar roll, att det finns ett ändligt antal föreställningar kvar för mig att göra även om jag skulle arbeta tills den dagen jag dör. Med den tanken blir mitt arbete för, med och om mime ännu viktigare för mig. Jag funderar mycket på vad jag kan göra och på vilket sätt jag kan och vill göra det på. Jag vill forska, skapa och söka uttryck och möten med publiken på olika sätt, ha en plats att stanna på och göra utflykter bort ifrån.

Jag är så oerhört tacksam för de människor jag hittills har delat ett sökande med. All kärlek och kraft, tankar, klokskap och tid som jag mött genom åren i Sverige och internationellt. Tänk att få vara en del av en sådan rikedom. Det är så många som lärt mig så mycket. Jag hoppas att jag kan fortsätta det gemensamma sökandet med gamla och nya kollegor och jag hoppas vi kan fortsätta att lära oss tillsammans.

Att ge upp inför något

En av de saker Corporeal Mime har lärt mig, är att ge upp inför något. Jag minns stunden jag insåg att för att förstå tekniken behövde jag ge upp inför den. Jag stod på det bruna trägolvet i skolans enda rum i en ombyggd liten verkstad i Archway, London, England. Det var i mars 2004 och det var som alltid kallt och mulet ute. Jag och mina klasskamrater arbetade på diagonalen med någon form av steg som skulle ta oss över golvet. När jag stod längst fram och det var min tur, precis innan jag skulle ta sats för att ta första steget öppnade sig molnen och solen sken in på golvet framför mig genom takfönstret och jag liksom fattade. Jag fattade något om hur jag skulle koppla samman kropp och teknik och

tanke och för första gången i mitt liv vågade jag satsa allt jag hade i ett enda steg. Jag gav upp inför tekniken och det fungerade. Jag visste att jag gjorde precis rätt, inte för att jag nödvändigtvis gjorde tekniskt rätt, utan för att jag gav upp inför konsten och den blev viktigare än jag själv.

Jag kan titta på de föreställningar jag har skapat och peka ut vilka jag har behövt ge upp inför. Det är inte nödvändigtvis de produktioner som blivit mest framgångsrika eller där jag själv tyckt att jag nådde de mål jag satt upp eller ens för den delen de mest utmanande processerna, utan de föreställningar där något i processen fått mig att underkasta mig arbetet och det blev en stor lärdom. Gemensamt för dessa produktioner är att jag behövde ge upp inför antingen utmaningen av vad vi höll på att skapa och den ångvält teatermaskineriet är, grundidén eller att föreställningsvärlden i produktionerna var så uppfostrande att den krävde något större och kanske mer existentiellt av mig. Det finns något vackert i att ge upp sig själv inför något större.

Mim och politik

Min drivkraft har alltid varit att utforska det jag tyckt varit spännande konstnärligt med kollegorna och publiken. I det politiska och kulturpolitiska landskap vi nu ser vecklas ut framför oss år 2024, undrar om jag varit naiv. Borde jag gjort andra val, arbetat på ett annat sätt, värdesatt andra saker? Borde jag ha experimenterat mindre och drivit mitt arbete hårdare politiskt, till en politik som var mer transparent? För mig är mimen ett politiskt ställningstagande och har alltid varit men jag förstår att den kopplingen inte är självklar för andra. Mim kan ju också vara ett särintresse som gemene man skojar om. Min uppfordran till alla mimare är ett citat av Etienne Decroux: *En mimare är en person som står upp i en värld som sitter ner.*

När jag var babymimare i London för 22 år sedan var min insats min politik, att jag gav upp så mycket annat för att lära mig något väldigt smalt och specifikt och att det krävdes mycket kraft, vilja och ork för att göra det varje dag. Min kropp var min politik och mitt slagfält. Då var livet på många sätt också mycket enklare, då fanns det ett enda mål och ett enda arbete. Nu finns det så många fler parametrar och ansvar, såväl privat som professionellt. Men jag kan också mer nu och ju mer jag lär mig desto mer undrar jag.

Jag förundras varje dag över de kloka, kunniga och starka mimkonstnärer som finns i min närhet i Sverige och de som är lite längre bort internationellt. Jag är djupt imponerad över de som ägnar sina liv åt att varje dag stå på scenen och försvara verket och dess intentioner med sina kroppar. De som varje dag ställer sina kroppar till publikens förfogande, för att publiken ska kunna erbjudas tankar, bilder och rörelser som de kan älska eller hata - tankar, bilder och rörelser som kan vidga deras horisonter och sinnen. Barns rätt till konstupplevelser är en demokratisk rättighet som utvecklar och stärker våra samhällen. Konsten är till för publiken, nu ska vi fajtas för deras skull.

Vi ska samlas kring konstens grundläggande överlevnad för publiken och samhällets skull. Scenkonstnärer ska idogt gå kurser, läsa böcker, göra målgruppsundersökningar och se utställningar för att allt detta ska kanaliseras in i konstverken vi skapar. Vi som arbetar administrativt på en teater ska fokusera på hur vi når publiken, hur vi på bästa sätt skapar möjlighet för dem att komma till teatern och hur scenkonstnärerna i sin tur ska ha möjlighet att utöva sina professioner. Det politiska klimatet kommer att bli värre innan det blir bättre. I

tider av oro kan oron och ilskan vändas åt fel håll och vi har inte tid för dumhet och gnabb. Vi behöver vara rakryggade och gemensamma. Är du missnöjd med det du gör eller platsen du är på, gör något annat. Se till att lägga din tid på något du kan se tillbaka på och tänka att det betydde något för konsten, att det gjorde skillnad.

Jag uppmuntrar teaterhusen att kämpa för konsten. Genomgående och konsekvent ser jag att de starkaste teaterhusen är de som har en långsiktig konstnärlig ideologi som de investerar i över tid. Många av de intressantaste konstnärerna är de som har möjlighet eller mod att stanna med en form eller metod. Jag tror att det behövs personer på en plats som ger upp inför en konstnärlig ideologi, som stöter och blöter den varje dag över tid för att den ska bli djuplodad. Jag tror att det är genom gemensam långsiktig fysisk praktik som vi skapar starka teaterhus och kompanier. Jag är övertygad om att rörelsebaserade konstnärer behöver ha möjlighet att investera i ett teaterhus och växa tillsammans med den ideologi det teaterhuset har gentemot sin publik och sitt uttryck. Hur en teater är organiserad speglar vad den värderar, dvs organiseringen speglar en organisations ideologi. En teaters organisering är politisk, vill vi ha förändring i hur och vilken konst som möter vår publik behöver vi titta på hur vi organiserar oss och vilken ideologi vi har gjort till vår praktik, dvs det vi gör varje dag. Våra samtal behöver outtröttligen handla om att barn och unga ska få tillgång till den bästa möjliga scenkonst som skapats på bästa möjliga sätt och vi behöver hitta en retorik som kommunicerar att detta är livsviktigt och vackert för samhällets utveckling och överlevnad.

Min vilja, dröm och mål är ett teaterhus som varje dag arbetar med mim och rörelsebaserad scenkonst för barn och unga, med fri, djärv, rolig, argsint, gladlynt, fördjupad och bred scenkonst – en solfjäder av uttryck som samsas under ett tak.

Vi fortsätter framåt, tillsammans.

Tack för din tid och tack för att du läst min text.